

Kunnskapsdepartementet

Postmottak@kd.dep.no

Deres ref.

Vår ref.
2018 JIS/-

Dato
26.10.2018

Kunsthøgskolen i Oslo – budsjettforslag for 2020

Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00
Faks (+47) 22 99 55 02

Post Postboks 6583
St. Olavs plass
N-0130 Oslo

Faktura Postboks 386
Alnabru
N-0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100265

Saksbehandler
Jon Ivar Strømmen
seksjonssjef

(+47) 996 03 654
jonstrom@khio.no

Kunsthøgskolen i Oslo oversender med dette budsjettforslag for 2020. Vi gjør oppmerksom på at saken ikke er behandlet i styret. Styrebehandling vil etter planen finne sted 6.11.2018. Eventuelle endringer i prioriteringsrekkefølgen eller andre vesentlige endringer vil bli meddelt departementet umiddelbart etter møtet dersom styret ønsker det.

Med vennlig hilsen

Annemarie Bechmann-Hansen
Direktør

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Budsjettforslag for 2020

Vedlegg 2 og 3 - Notat med utdypende forklaringer til budsjettforslag for 2020

Kunsthøgskolen i Oslo – Budsjettforslag for 2020

Kunsthøgskolen i Oslo legger med dette frem følgende budsjettforslag utenfor rammen for 2020:

Prioritet	Satsingsforslag	2020	2021	2022	2023
1	Stipendiatstillinger	3 810 000	7 620 000	8 890 000	8 890 000
2	Rehabiliterer forsknings- og undervisningsbygg/-utstyr (verksteder og scener)	19 500 000	19 500 000		

1 Stipendiatstillinger kr. 3,810 mill. kroner

Kunnskapsdepartementet vedtok i januar 2018 å opprette en ny doktorgrad basert på utøvende og skapende kunst, kalt philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid. Kunsthøgskolen ble samtidig 2018 akkreditert som vitenskapelig høgskole og har fått rett til å opprette doktorgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid. Som oppfølging har Kunsthøgskolen vedtatt forskrift og studieplan for doktorgraden og tatt opp nye stipendiater til programmet pr høsten 2018.

Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid har gjennomført en undersøkelse som sammenligner ressursfordeling mellom fagansatte som er ansatt på grunnlag av kunstnerisk kompetanse og fagansatte som er ansatt på vitenskapelig kompetanse i UH-sektoren i Norge. Oversikten viser at fagansatte som er ansatt basert på kunstnerisk kompetanse – og som dermed utvikler sine fag gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid - har vesentlig dårligere rammebetingelser for å sikre fagutviklingen enn ansatte som utvikler sine fag gjennom forskning. Kunsthøgskolen er den UH-institusjonen i Norge som har høyest andel fagansatte basert på kunstnerisk kompetanse (mer enn 90%). Dette betyr at våre ambisjoner om å løfte fagfeltene innen våre ansvarsområder har vesentlig dårligere rammebetingelser enn alle andre institusjoner i sektoren.

Kunsthøgskolen har demonstrert betydelig vilje til å omprioritere våre ressurser for å bidra til at Norge kan tilby stipendiatplasser på den nye doktorgraden innen hele vårt brede fagmiljø. Som vitenskapelig høgskole forventer vi Kunnskapsdepartementets bidrag i dette arbeid ved at vi tilføres tildeling av rekrutteringsstillinger over statsbudsjettet på minst samme nivå som øvrige vitenskapelige høgskoler.

Kunsthøgskolen har i 2019 totalt 8 stipendiatstillinger finansiert over statsbudsjettet. Øvrige vitenskapelige høgskoler har minst 15 rekrutteringsstillinger finansiert over statsbudsjettet.

Kunsthøgskolen søker derfor om å få finansiert ytterligere 7 stipendiatstillinger over statsbudsjettet gjennom en opptrappingsplan over de kommende 3 år. Kunsthøgskolen vil i tillegg egenfinansiere stipendiatstillinger slik at vi har tilstrekkelig antall stipendiater til å opprettholde et robust nivå innen hele fagområdet og til å sikre tilstrekkelig årlig uteksaminering.

Bilag 1: Utfyllende forklaring med skjema og tall

2. Rehabilitering og reinvestering verksteder og scener 21,0 mill. kroner

I forbindelse med etableringen av Kunsthøgskolen i Oslo ble det i Statsbudsjettetene for 2002 og 2003 gitt tilleggsbevilgninger på totalt kr 50 mill. og i 2009 og 2010 på totalt 120 mill. Ekstrabevilgningene dekket etablering av nødvendig verksteds- og scenekapasitet til utdanningene. Som nettobudsjettet virksomhet har Kunsthøgskolen etablert et «reinvesteringsfond» i 2012 med årlige avsetninger, for å kunne håndtere utskiftninger og ombygging. I de kommende år vil Kunsthøgskolen stå overfor omfattende utskifting av scene- og verksteds- teknisk utstyr og faste

installasjoner, fordi utstyret fra byggetrinn 1 etter 15 år enten har oppnådd sin levetid eller er utdatert i forhold til dagens HMS-krav. I tillegg til dette finnes det bygningsmessige endringer fra byggetrinn 2 som ikke fungerer tilfredsstillende, noe som gjør drift kostbart og som gjør at noen verksteder står i fare for å stenges på grunn av dårlig HMS. Investeringsbehovet kommer konsentrert og vi får store utgifter innenfor en kort tidsramme som avsetningene ikke vil kunne dekke. Kunsthøgskolens mål er å «*være ledende innen utdanning av skapende og utøvende kunstnere og designere*». Vi refererer også til sektormål om «*høy kvalitet i utdanning og forskning*». Fungerende og sikre scener og verksteder er en nødvendig betingelse for skolens virksomhet og er direkte relatert til kvaliteten i vår utdanning og forskning.

Vedlegg 2 – Stipendiatstillinger

Kunnskapsdepartementet vedtok i januar 2018 å opprette en ny doktorgrad basert på utøvende og skapende kunst, kalt philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid. Vedtaket ble truffet på bakgrunn av 15 års erfaring med Stipendiatprogrammet i kunstnerisk utviklingsarbeid som Kunsthøgskolen i Oslo sammen med Kunsthøgskolen i Bergen og Norges musikkhøgskole bidro til å få etablert i 2003. Kunsthøgskolen har i henhold til tilstandsrapporten for høyere utdanning hatt det største antallet stipendiat i dette programmet gjennom flere år.

Kunsthøgskolen ble i 2018 akkreditert som vitenskapelig høgskole og har fått rett til å opprette doktorgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid. Som oppfølging har Kunsthøgskolen vedtatt forskrift og studieplan for doktorgraden og tatt opp nye stipendiat til programmet pr høsten 2018. Det er også gjennomført en prosess for overføring av stipendiat som var tatt opp til Stipendiatprogrammet til det nye doktorgradsprogrammet ved Kunsthøgskolen.

Utfordringer

Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid har gjennomført en undersøkelse som sammenligner ressursfordeling mellom fagansatte som er ansatt på grunnlag av kunstnerisk kompetanse og fagansatte som er ansatt på vitenskapelig kompetanse i UH-sektoren i Norge:

	Fordeling i sektoren	
	Kunstnerisk kompetanse	Vitenskapelig kompetanse
Undervisnings- og forskningsstillinger (årsverk)	4,0 %	96,0 %
Rekrutteringsstillinger (årsverk finansiert over statsbudsjett)	1,0 %	99,0 %
Eksterne forskningsmidler gjennom PKU og NFR (kroner)	0,3 %	99,7 %

Oversikten viser at fagansatte som er ansatt basert på kunstnerisk kompetanse – og som dermed utvikler sine fag gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid - har vesentlig dårligere rammebetingelser for å sikre fagutviklingen enn ansatte som utvikler sine fag gjennom forskning. Ansatte basert på kunstnerisk utviklingsarbeid har en andel på ca. 4 % av årsverkene, men bare en andel på 1 prosent av stipendiatstillingene. Dette er en åpenbar urimelig skjevfordeling.

Kunsthøgskolen har det bredeste fagmiljøet innen utøvende og skapende kunst i Norge, med en lang rekke høyt spesialiserte fagfelt innen fagområdet kunst. Kunsthøgskolen har høye ambisjoner om å løfte tredje syklus innen utøvende og skapende kunst basert på kunstnerisk utviklingsarbeid. Kunsthøgskolen er den UH-institusjonen i Norge som har høyest andel fagansatte basert på kunstnerisk kompetanse (mer enn 90%). Dette betyr at våre ambisjoner om å løfte fagfeltene innen våre ansvarsområder har vesentlig dårligere rammebetingelser enn alle andre institusjoner i sektoren.

Kunsthøgskolen har demonstrert betydelig vilje til å omprioritere våre ressurser for å bidra til at Norge kan tilby stipendiatplasser på den nye doktorgraden innen hele vårt brede fagmiljø. Som vitenskapelig høgskole forventer vi Kunnskapsdepartementets bidrag i dette arbeid ved at vi tilføres tildeling av rekrutteringsstillinger over statsbudsjettet på minst samme nivå som øvrige vitenskapelige høgskoler.

Søknad

Kunsthøgskolen har i 2019 totalt 8 stipendiatstillinger finansiert over statsbudsjettet. Øvrige vitenskapelige høgskoler har minst 15 rekrutteringsstillinger finansiert over statsbudsjettet.

Kunsthøgskolen søker derfor om å få finansiert ytterligere 7 stipendiatstillinger over statsbudsjettet gjennom en opptrappingsplan over de kommende 3 år etter følgende opptrappingsplan:

Stipendiatstill.	2020	2021	2022	2023
1	1 270 000	1 270 000	1 270 000	1 270 000
2	1 270 000	1 270 000	1 270 000	1 270 000
3	1 270 000	1 270 000	1 270 000	1 270 000
4		1 270 000	1 270 000	1 270 000
5		1 270 000	1 270 000	1 270 000
6		1 270 000	1 270 000	1 270 000
7			1 270 000	1 270 000
	3 810 000	7 620 000	8 890 000	8 890 000

Kunsthøgskolen vil i tillegg egenfinansiere stipendiatstillinger slik at vi har tilstrekkelig antall stipendiater til å opprettholde et robust nivå innen hele fagområdet og til å sikre tilstrekkelig årlig uteksaminering.

Prioritet 2 – Sceneteknisk utstyr og verksteder

Kunsthøgskolens seksjon Teknisk Produksjon har ansvar for utstyr og installasjoner på scenekunst og verkstedene. I 1917 fulførte seksjonen et prosjekt for å kartlegge investeringsbehovet over de neste 19 år. Prosjektet innbefattet inventering av utstyr og installasjoner, vurdering av levetider og behov for vedlikehold og nyinvestering, og en faglig vurdering av dette behovet med prioriteringer.

Prosjektet viser at det finnes større behov for investeringer over de nærmeste årene for å opprettholde dagens tilbud til studentene. Inventeringen viser at seksjonen har ansvar for utstyr og installasjoner til ny verdi på ca. 95 millioner kroner.

Det stilles også krav til forbedringer i forhold til HMS og oppdateringer for å ta i bruk ny teknologi.

Vedlikehold og reinvestering

Kostnadene for vedlikehold og reinvesteringer har vært moderat de siste årene, delvis fordi installasjonene var nye ved innflyttingen og delvis i et forsøk å utsette større investeringer så lenge som mulig. Scenehuset (byggetrinn 1) er snart 15 år gammel og en god del utstyr når snart slutten på sitt levetid eller er allerede tatt ut av bruk. I tillegg finnes det noen installasjoner i fellesverkstedet (byggetrinn 2) som ikke fungerer som planlagt.

Det finnes et akutt behov for å bytte ut eller forbedre en del installasjoner for å unngå full stopp på noen verksteder og scener. Dette inkluderer:

- Dimmere på alle scener
- Lydutstyr på alle scener
- Fullføring av orkestergraven (som aldri ble bygget ferdig og er en sikkerhetsrisiko)
- Renovering av syrerommet i grafikkverkstedet
- Renovering av støv- og avgass- avtrekk i flere verksteder
- Ombygginger for å tilfredsstille HMS krav til logistikk og materialtransport

Dette gir et behov for flere større investeringer på kort tid.

Utvikling av verksteder og sceneteknikk

Det kommer hele tiden krav om å ta i bruk nye teknikker og å forbedre vårt tilbud til studentene. Vi ser også en økning i aktivitet. Områder med stort press fra fag inkluderer grafikk, scenografi og video. Områder med stor aktivitet inkluderer keramikk, printshop, publisering, søm, stofftrykk og scenene. Større behov på noen områder bør bety mindre press på andre, noe som bør kunne begrense kostnadene. Samtidig betyr omprioritering ofte kostbare ombygginger, da verkstedlokalene er godt tilpasset eksisterende maskiner og installasjoner.

HMS - fornyelse av sceneteknikken

Scenehuset på KHIO er en av de siste i Norden som ble bygget med manuelle scenetrekk. Hvor manuelle trekk fortsatt finnes blir de byttet ut av hensyn til arbeidsmiljø, sikkerhet og effektivitet. Flere av scenene har ingen form for fast løfteutstyr og løft gjøres for hånd med hjelp av provisoriske installasjoner.

Oppgradering av sceneteknikken er en større kostnad som sannsynligvis vil kreve ekstra bevilgninger. Vi antar en kostnad på mellom 12 og 17 millioner kroner og at oppgraderingen bør gjøres innen 2 til 5 år. Vi har tatt inn en konsulent for å få en uavhengig vurdering av behov og kostnader.

Avsetninger og kostnader

KHIO begynte å sette av midler til en vedlikeholdsfond i 2012. Per 1.1.2018 utgjorde avsetningen 9 mill. kroner til investeringer og vedlikehold. Det er viktig å notere at vedlikeholdsfondet skal dekke investeringskostnader for hele skolen. Kostnadene i denne analysen gjelder kun teknisk produksjon – scenene og verkstedene.

Vår analyse viser et behov for kortsiktige investeringer på ca. 39 000 000. Dette overstiger det vi har mulig å betjene fra investeringsfondet. Uten ekstern finansiering vil vi måtte gradvis redusere tjenestene vi kan tilby, med eventuelle stengning av scener og / eller verksteder. Med ekstern finansiering av de større kostnadene på scenene og verkstedene som kommer samlet etter 15 års drift, står vi igjen med et gjennomsnittlig årlig behov på ca. 2,8 millioner, noe som bør være mulig å betjene innenfor våre rammer.

Behov for tilleggsbevilgninger

På grunn av manglende avsetninger før 2012 og det store investeringsbehovet som kommer konsentrert og på kort tid, søker KHiO ekstra bevilgninger for å dekke kostnader til renovering av teaterteknikken og akutte HMS tiltak på verkstedene. Søknaden presenteres som en «satsingsforslag utenfor rammen» som leveres sammen med budsjettforslag for 2019.